

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 03/H-09/3608 din 21 05 2025

La nr. 6607 din 13.05.2025

**Ministerul Culturii
Copie: Cancelaria de Stat**

Ministerul Educației și Cercetării a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidențe și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025) și relevă următoarele.

Regulamentul este bine structurat, include prevederi clare privind eligibilitatea, criteriile de hotărâre evaluare, procedura de selecție și modul de implementare și monitorizare a proiectelor finanțate.

Ministerul Educației și Cercetării comunică lipsa obiecțiilor de ordin conceptual, dar constată necesitatea de a interveni cu unele recomandări/modificări:

1. Criterii de selecție și punctaj - se sugerează publicarea grilei detaliate de evaluare în anexă, pentru a asigura transparența și previzibilitatea procesului de selecție.
2. Publicarea și transmiterea cererilor - nu este specificată platforma sau mecanismul exact prin care se transmit cererile (ex. platformă online, e-mail, portal guvernamental). Se recomandă indicarea explicită a acestei informații în Regulament, pentru asigurarea accesului egal și transparent.
3. La pct.30. a Regulamentului se face trimitere la anexa nr.4, deși trebuie indicată anexa nr.5., iar la pct. 36 se face trimitere la anexa nr. 5, dar prevederea normei se referă la anexa nr.4.

În concluzie, proiectul de hotărâre și regulamentul asociat se conformează cadrului legal în vigoare și răspund obiectivelor de susținere a mobilității și rezidențelor artistice și culturale. Cu luarea în considerare a recomandărilor menționate, documentul este avizat favorabil și este propus pentru aprobare

Secretar de stat

Valentina OLARU

Ex.: Elena Gînsari

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 22-69-5535

Chișinău

23 mai 2025

Ministerul Culturii

Urmare a examinării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025), comunicăm următoarele.

La pct.28 din Regulamentul privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală, se recomandă revizuirea textului normei din enunțul trei, or în temeiul prevederilor art. 25 alin. (2) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, desfășurarea unei alte activități remunerate în cadrul autorităților publice de către funcționarul public reprezintă o incompatibilitate.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ **Andrei STRAH**

Digitally signed by Strah Andrei
Date: 2025.05.23 09:42:12 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Ex.: Dumitrița Certan
Tel.: 022-250-560
E-mail: dumitrita.certan@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr.158 din 28 mai 2025

Către: Ministerul Culturii

Cancelaria de Stat

Aviz

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală.

CALM a analizat prevederile proiectului HG în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectului Hotărârii Guvernului este elaborat în scopul promovării unui cadru normativ eficient pentru susținerea și implementarea inițiativelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985;
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiectii/propuneri

În urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului, CALM a remarcat următoarele:

1) La pct.5.3. din Regulamentul privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (în continuare - Regulament), termenul „bugetul unității administrativ-teritoriale” este utilizat astfel, că poate crea confuzie privind sursa de finanțare nerambursabilă.

Este necesară redactarea acestui punct, în sensul că dacă un proiect este deja finanțat din bugetul unității administrativ-teritoriale sau din alte surse, în acest caz nu va putea aplica la finanțarea nerambursabilă din Fondul național al culturii, cu excluderea textului „(bugetul de stat sau bugetul unității administrativ-teritoriale, în cazul în care același proiect a fost înaintat spre finanțare la diferite surse)”

2) În tot textul Regulamentului (pct.5.3., 5.4. etc.), recomandăm utilizarea termenului „Fondul național al culturii”, în loc de termenul „bugetul de stat”, chiar dacă Fondul este parte componentă a bugetului de stat, în conformitate cu Legea nr.12/2024 privind Fondul național al culturii, astfel ca să se excludă interpretările.

3) Prevederile pct.6 din Regulament contravin noțiunilor din pct.4 a Regulamentului, care prevăd că pot solicita finanțare nerambursabilă atât organizațiile de cultură de drept public, cât și cele de drept privat.

4) Presupunem, că la pct.7.3. din Regulament se folosește incorect termenul „bugetul public național”, care include și bugetele locale, respectiv corect ar fi să se utilizeze termenul „bugetul de stat”.

5) La pct.10 din Regulament, alte costuri, în afara costurilor pentru deplasare, trebuie inițial enumerate, așa cum sunt enumerate costurile pentru deplasare în pct. 10.1. și 10.2., după care expuse detaliat.

6) Prevederile pct.21.3 din Regulament contravin noțiunilor din pct.4 a Regulamentului, care prevăd că pot solicita finanțare nerambursabilă atât organizațiile de cultură, cât și organizațiile necomerciale.

7) La pct.21.4. din Regulament, nu este clar despre ce „buget” este vorba, astfel că este necesară concretizarea.

8) Prevederile pct.25 din Regulament contravin noțiunilor din pct.4 a Regulamentului, care prevăd că pot solicita finanțare nerambursabilă atât organizațiile de cultură, cât și organizațiile necomerciale.

9) La pct.28 din Regulament, nu sunt concretizate autoritățile publice locale (APL II și/sau APL I), care vor putea avea reprezentanți în Comisia de evaluare și selecție (credem că termenul corect ar fi „selectare” și nu „selecție”) a proiectelor, ceea ce poate crea confuzii privind autoritățile implicate, astfel că este necesară concretizarea.

10) Nu sunt expuse criteriile, potrivit cărora vor fi desemnați reprezentanții autorităților publice locale (APL II și/sau APL I) și ai societății civile în Comisia de evaluare și selecție a proiectelor, precum și nu este clar/expus numărul reprezentanților acestora în Comisie.

11) La pct.42 din Regulament, nu este clar de ce membrii Comisiei de contestații nu sunt remunerați pentru activitatea sa, așa cum sunt remunerați membrii Comisiei de evaluare și selecție a proiectelor.

În legătură cu includerea unui reprezentant al Congresului Autorităților Locale din Moldova în calitate de membru a Comisiei de contestații, propunem ca acesta să fie desemnat ad-hoc, pentru fiecare ședință a Comisiei, de către Directorul executiv al CALM, astfel ca să fie asigurată participarea/prezența, fapt care necesită a fi reglementat în Regulament.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală poate fi propus pentru aprobare doar după luarea în considerare a obiectivelor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

data aplicării
semnăturii electronice nr. 07/1-03/52/766

La nr. 373/MC/2025

Referitor la Regulamentul Fondului național al culturii

Ministerul Culturii

e-mail: cancelaria@mc.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Ministerul Finanțelor, indicația Cancelariei de Stat, nr.18-69-5054 din 12 mai curent, a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală* (număr unic 373/MC/2025) și comunică următoarele.

De ordin conceptual

Potrivit prevederilor art.6 alin.(1) din Legea privind Fondul național al culturii nr. 12/2024 sunt stabilite 6 domenii de intervenții, după cum urmează: a) programe de susținere a proiectelor organizațiilor necomerciale din domeniul culturii; b) programe de susținere a activității editoriale și de traduceri literare; c) programe de susținere a revistelor culturale; d) programe de susținere a domeniilor arte, educație prin artă, studii și analize, inclusiv a activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii; e) programe locale de dezvoltare culturală și f) *programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală*.

Totodată, menționăm că, în anul 2024, prin Hotărârea Guvernului nr.808 a fost aprobat Regulamentul privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor locale de dezvoltare culturală (întru implementarea *domeniului stipulat la lit. e*)).

Drept urmare, în vederea evitării aprobării mai multor hotărâri de Guvern, care vor reglementa separat modul de organizare și desfășurare a concursurilor pentru domeniile de intervenție menționate, cu titlu de recomandare, propunem încorporarea proiectului de regulament prezentat spre avizare (care prevede implementarea *domeniului de intervenție stipulat la lit. f*)) în Hotărârea Guvernului nr.808/2024, cu modificarea corespunzătoare a denumirii Hotărârii.

La proiectul de hotărâre

Se propune de modificat temeiul de adoptare a proiectului de hotărâre, care este indicat eronat, întrucât proiectul Regulamentului implementează prevederile art.6 alin.(1) **lit. f**) din Legea nr.12/2024.

La proiectul Regulamentului

Ținând cont de prevederile proiectului, în situația constatării utilizării neconforme a mijloacelor financiare, autoritățile abilitate cu atribuții de control, ar putea solicita recuperarea integrală a acestora de la beneficiarul efectiv, prin restituirea mijloacelor respective la bugetul de stat. Prin urmare, se consideră oportun, excluderea pe tot parcursul proiectului a cuvântului „nerambursabil”, la orice formă gramaticală corespunzătoare.

La pct.4

Atenționăm asupra **lipsei unei abordări diferențiate pe tipuri de solicitanți**, atât persoanele fizice (artist, om de creație), cât și persoanele juridice (organizație de cultură de drept public și privat, organizație necomercială) sunt tratate similar, deși capacitățile lor administrative și nevoile diferă mult.

Prin urmare, noțiunile stipulate necesită de revizuit reieșind atât din obiecțiile menționate în aviz, cât și de adus în concordanță cu art.4 din Legea privind Fondul național al culturii nr.12/2024, cu modificarea concomitentă a textului proiectului.

La noțiunea „*contract de finanțare*” și „*finanțare nerambursabilă*” se propune de substituit textul „artistul, omul de creație, organizația de cultură de drept public și privat, organizația necomercială” cu cuvântul „beneficiar”, cu revizuirea concomitentă a noțiunii de „beneficiar”.

Totodată, se propune de completat prevederile *pct.4*, cu următoarele noțiuni:

- „*instituție de implementare*”, care potrivit prevederilor acestuia va fi I.P. „Oficial național de Dezvoltare a Culturii”;
- „*mobilitate artistică*” și „*rezidență culturală*” pentru a exclude orice confuzie sau interpretare diferită.

La **pct.6** nu sunt menționate *organizațiile de cultură de drept public*, deși acestea sunt incluse în noțiunile utilizate la *pct.4*.

La **pct.7-8, 16 și 20** (după caz, subpunctele acestora) cuvântul „aplicant” la orice formă gramaticală, de substituit cu cuvântul „solicitant”, la orice formă gramaticală corespunzătoare, nefiind definit acesta creează confuzii la interpretarea regulamentului.

Pct.7 se va completa cu *subpuncte noi* cu următorul cuprins:

- „7.12. entitățile care au același fondator/beneficiar efectiv;
- 7.13. entitățile care transmit proiectul pentru realizarea integrală către altă persoană juridică/fizică terță, fără nici un aport din partea beneficiarului câștigător a concursului;
- 7.14. solicitanți în calitate de implementatori ai proiectului exercită concomitent atât calitatea de Beneficiar al contractului, cât și cea de Prestator;
- 7.15 solicitantul sau conducătorul/fondatorul/beneficiar efectiv al acestuia exercită calitatea de membru în cadrul Comisiei sau membru al Consiliului instituției de implementare.

La **Capitolul III** se propune de substituit cuvântul „costuri” cu cuvântul „cheltuieli”, la forma gramaticală corespunzătoare. Modificările corespunzătoare se vor efectua și în Anexe la proiectul Regulamentului.

La pct.10

Se propune de completat cu limite/plafoane aferente costurilor eligibile indicate.

În cazul persoanelor juridice de drept public, se impune necesitatea precizării/detalierii eligibilității costurilor pentru deplasarea *artiștilor autohtoni și oamenilor de creație străini* în Republica Moldova (așa cum prevede **subpct.10.2.**), cu respectarea cadrului normativ în vigoare.

Totodată, se va specifica mai detaliat ce reprezintă „consumabile creative” și „echipamente temporare” prevăzute la *subpct.10.2.*

După *pct.11* se propune de completat proiectul cu **un punct nou** cu următorul cuprins:

„___. Cheltuielile suportate anterior semnării contractului de finanțare sunt considerate cheltuieli neeligibile.”.

La **Capitolul IV**, în cazul *persoanelor juridice de drept public* este imperativ de identificat și stabilit mecanismul de alocare a mijloacelor din bugetul de stat pentru susținerea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală în care vor fi implicate instituții publice finanțate din bugetele locale. Subliniem că art.10 din Legea privind finanțele publice locale nr.397/2003 stabilește expres tipurile de transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale, precum și modul de repartizare a acestora (prin legea bugetară anuală sau prin alte acte normative în cazurile expres prevăzute de legislație).

Pct.13 necesită de revizuit în partea ce ține de acoperirea totală a proiectului, luând în considerare că la *pct.18 subpct.18.1* este stabilit un plafon maxim per proiect.

La **pct.14** se propune de reformulat sintagma „debursarea finanțării” și „în termen de 15 zile”, reieșind din legislația bugetar-fiscală.

Totodată, se propune de a oferi mai multe detalii privind „raportul narativ final”, „raportul financiar” (*a se vedea pct.14*), precum și „raportul narativ final de implementare” și „raportul financiar final” (*a se vedea pct.52*), cu atașarea modelului-tip, după caz.

La **pct.15** la final se propune de completat cu o propoziție nouă în următoarea redacție: „În cazul finanțării duble a cheltuielilor menționate, beneficiarul este obligat să restituie mijloacele financiare în bugetul de stat.”.

La **pct.16** se propune introducerea unui *calendar anual* al concursurilor pentru a asigura predictibilitate și accesul echitabil pentru toți solicitanții.

La **pct.17** se propune revizuirea cuvintelor „autoritatea de implementare publică”, cu specificarea *Ministerului Culturii* ori a *instituției de implementare*, după caz.

La **pct.28** se solicită de *exclus ultima propoziție* pentru a evita generarea unor cheltuieli suplimentare legate de remunerarea membrilor Comisiei, precum și în contextul respectării regimului de incompatibilități și restricții aplicabile funcției publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public. Totodată, se consideră lipsită de echitate decizia de a prevedea remunerarea doar pentru membrii Comisiei de evaluare, în timp ce membrii Comisiei de contestare, care au un volum de activitate comparabil, nu beneficiază de același tratament (*a se vedea pct.42* din proiect).

Mai mult, membrii Comisiei create pentru unul din domenii de intervenție din Hotărârea Guvernului nr.808/2024, de asemenea nu beneficiază de remunerare (*a se vedea pct.28* din Regulament), iar în cazul creării Comisiilor pentru toate 6 domenii de intervenții atenționăm că impactul financiar asupra bugetului de stat se va majora considerabil, ceea ce nu este admisibil în condițiile utilizării prudente a mijloacelor bugetare. Drept urmare, *pct.28* din proiect se va completa la final cu o propoziție cu următorul cuprins: „Membrii Comisiei nu sunt remunerați pentru activitatea lor.”.

La **pct.32 subpct.32.3** textul „și conform cu liniile de buget și articolele de cheltuieli, în baza clasificăției bugetare” se va substitui cu textul „în mod detaliat pe articole și alineate de cheltuieli, conform clasificăției bugetare”.

Capitolul X se va completa cu *un punct nou* cu următorul cuprins:

„ . În cazul constatării ulterioare a lipsei raportului financiar final și a documentelor justificative care ar certifica efectuarea cheltuielilor suportate, beneficiarul este obligat să restituie mijloacele financiare alocate din bugetul de stat.”.

Având în vedere că, calitatea de beneficiar o pot avea și persoanele juridice de drept privat, se propune de completat **Capitolul X** cu prevederi ce țin de prezentarea informațiilor necesare în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.

La Anexa nr.1

La **pct.3** se propune de a integra dimensiunea de gen.

Potrivit prevederilor art.62 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, încasările și plățile de la bugetele componente ale bugetului public național se efectuează prin virament prin contul unic trezorerial, iar instituțiilor bugetare li se interzice să deschidă conturi bancare pentru efectuarea operațiunilor de încasări și plăți prin instituțiile financiare cu excepția cardurilor de plată de afaceri (business), deschise cu autorizația Ministerului Finanțelor pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de delegarea în interes de serviciu peste hotare a conducătorilor de rang înalt ai autorităților publice centrale. Prin urmare, se propune de revizuit **alin.(3)** din **pct.6**.

La Anexa nr.2

Ținând cont de obiecțiile expuse la *pct.32 subpct.32.3.*, denumirea **coloana 1** se propune de expus în redacția următoare: „Alineat de cheltuieli”.

Totodată, în **coloana 7**, la **pct. 3** „Costuri pentru dotări” și **pct. 4** „Costuri pentru achiziționarea stațiilor de lucru/echipamente TIC” se va indica „x”, întrucât acestea nu reprezintă cheltuieli eligibile prevăzute la **pct.10** din proiectul Regulamentului.

La Anexa nr.4

În criteriile de evaluare se propun de integrat inclusiv criteriul de evaluare bazat pe gen.

La Nota de fundamentare

Prevederile Notei de fundamentare urmează a fi revăzute prin prisma obiecțiilor înaintate.

Potrivit art. 6 din Legea nr.12/2024, mijloacele Fondului național al culturii sunt destinate susținerii proiectelor culturale și editoriale conform domeniilor de intervenție prevăzute de lege, (programe de susținere a proiectelor organizațiilor necomerciale din domeniul culturii, programe locale de dezvoltare culturală, programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală, etc.).

Argumentul autorului, precum că în *CBTM 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.561/2024, sunt prevăzute mijloace financiare*, poartă un caracter orientativ și general al prevederilor bugetare respective, care pot fi insuficiente, în special în condițiile în care compartimentul nu conține estimări și calcule fundamentate privind costuri de implementare ale actului normativ, ceea ce contravine prevederilor art.131 alin.(6) din Constituția Republicii Moldova, care statuează că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. Prin urmare, este necesară elaborarea unor estimări detaliate ale costurilor aferente implementării actului normativ, întru a exclude aprobarea unor prevederi fără acoperire financiară.

Subsidiar, atenționăm asupra completării **compartimentului 4** cu **subpct.4.3-4.6**, în conformitate cu cerințele stipulate în Legea cu privire la actele normative nr.100/2017, precum și având în vedere impactul asupra sectorului privat, impactul social și impactul asupra echității și egalității de gen.

În concluzie, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina repetat proiectul de hotărâre, după revederea obiecțiilor înaintate, pentru a formula opinia finală asupra proiectului.

Secretar de Stat

Digitally signed by Savva Maia
Date: 2025.06.03 17:10:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Maia SAVVA

Executor: Olga Casianova

tel.: 022 26 27 23

e-mail: olga.casianova@mf.gov.md

**Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova**

Nr.03-1589 din 30.05.2025

La nr. 18-69-5054 din 12.05.2025

Ministerul Culturii

Cu referire la proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2025.05.30 12:17:54 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Ina VOICU

Adriana Portean, tel. 022-250-608

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/432-974 din 23 iunie 2025

Nr. 03/1-09/1787 din 16 iunie 2025

Ministerul Culturii

e-mail: cancelaria@mc.gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 23 iunie 2025, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, *proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025)* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

Proiectul propune acordarea anuală de sprijin financiar din bugetul de stat pentru acoperirea parțială sau totală a costurilor de implementare a proiectelor selectate ale artiștilor, oamenilor de creație, organizațiilor necomerciale și organizațiilor de cultură de drept public sau privat. Aceste măsuri se propun a cădea sub incidența Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, ca schemă de ajutor de stat.

1. Măsura de sprijin propusă urmează să fie acordată prin intermediul proiectului, ar putea constitui schemă de ajutor de stat, în sensul art. 3 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, în cazul persoanelor fizice sau juridice care desfășoară o activitate economică ce implică oferirea de bunuri sau servicii pe o piață în acord cu prevederile pct. 61 din proiect.

În conformitate cu pct. 13 din Regulamentul privind evaluarea ajutoarelor de stat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3/2016, la evaluarea ajutoarelor de exploatare, Consiliul Concurenței ia în calcul ca valoarea ajutoarelor să nu depășească ceea ce este necesar pentru acoperirea pierderilor din exploatare și a profitului rezonabil pe perioada relevantă și dacă acest lucru se asigură ex ante, pe baza unor estimări rezonabile. Totodată, potrivit pct. 14 din Regulamentul, în cazul ajutoarelor care nu depășesc 20 de milioane de lei, Consiliul Concurenței va evalua și va stabili valoarea maximă a ajutorului la 80% din costurile eligibile.

Proiectul prevede la pct. 15, finanțarea parțială sau totală în proporție de 100% a proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală din cheltuielile eligibile. Finanțarea totală a proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală **nu corespunde condițiilor de compatibilitate a ajutorului de stat**, în ceea ce privește nivelul maxim al intensității ajutorului de stat, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 și Regulamentul privind evaluarea ajutoarelor de stat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3/2016.

Respectiv, se propune modificarea pct. 15 din proiect, astfel încât nivelul finanțării acordate să nu depășească 80% din costurile eligibile ale beneficiarului ajutorului de stat pentru a fi asigurată compatibilitatea proiectului cu mediul concurențial având în vedere obiectivul urmărit.

2. Art.3 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012, definește *ajutorul de minimis* ca un ajutor a cărui sumă totală acordată, indiferent de forma acestuia și de obiectivul urmărit, nu depășește într-o perioadă maximă de 3 ani pragul de minimis de **5 mil. lei per beneficiar**.

Potrivit subpct. 19.1. din proiect, quantumul total al alocațiilor bugetare va constitui **cel mult 200 mii lei per proiect**. Astfel, proiectul actului normativ supus avizării ar putea constitui o schemă de ajutor de minimis, în cazul persoanelor fizice sau juridice care desfășoară o activitate economică ce implică oferirea de bunuri sau servicii pe o piață, dacă finanțarea acoperită nu va depăși pragul de minimis legal per beneficiar.

Respectiv, în cazul implementării măsurilor de sprijin propuse ca schemă de ajutor de minimis, proiectul trebuie să corespundă structurii și cerințelor legale de conținut și să includă durata schemei, bugetul, efectele și beneficiile, precum și regulile privind evidența, cumularea și monitorizarea ajutorului de minimis, elemente ale unei scheme de ajutor de minimis expres stabilite la art. 6 alin. (4) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 coroborat cu pct. 20 din Regulamentul privind ajutorul de minimis aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024.

Totodată, furnizorul trebuie să asigure respectarea pragului de minimis de către beneficiarii acestei măsuri de sprijin și să prevadă limita suportului financiar acordat per beneficiar și completare/luarea declarației privind cumulul ajutoarelor de stat de la fiecare beneficiar.

3. Atenționăm și cu privire la faptul că, în cazul implementării măsurilor de sprijin ca schemă de ajutor de stat sau ca schemă de ajutor de minimis, urmează a fi corelat termenul de cinci ani de la pct. 60 din proiect, pentru păstrarea dosarului beneficiarului de finanțare, inclusiv raportul financiar în

arhiva instituției de implementare și a beneficiarului pentru un eventual audit ulterior, cu termenul de zece ani de la data acordării prevăzut de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012 și pct. 34 din Regulamentul privind ajutorul de minimis aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024.

Reieșind din cele expuse, proiectul urmează a fi revăzut conceptual, astfel încât să fie corelat la cerințele unei scheme de ajutor de stat care urmează să asigure respectarea intensității maxime admisibile în acord cu Regulamentul privind evaluarea ajutoarelor de stat pentru cultură și pentru conservarea patrimoniului, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3/2016, sau să fie corelat la cerințele unei scheme de ajutor de minimis care să asigure cerințele de structură și conținut ale ajutorului de minimis în acord cu Regulamentul privind ajutorul de minimis aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024.

Alexei GHERȚESCU
Președinte

Digitally signed by Gherțescu Alexei
Date: 2025.06.23 16:32:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

data aplicării

semnăturii electronice nr. 07/1-17/51

La nr. 373/MC/2025

Referitor la Regulamentul Fondului național al culturii

Ministerul Culturii

e-mail: cancelaria@mc.gov.md

Ministerul Finanțelor, la solicitarea Ministerului Culturii, nr.03/1-09/1787 din 16 iunie curent, a examinat repetat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală* (număr unic 373/MC/2025) și comunică următoarele.

La proiectul Regulamentului

Reiterăm unele obiecțiile expuse în avizul Ministerului Finanțelor, nr.07/1-03/52/766 din 3 iunie 2025, după cum urmează:

- pe tot parcursul proiectului de exclus cuvântul „artist”, în conformitate cu noțiunile prevăzute în art.4 din Legea privind Fondul național al culturii nr.12/2024. Astfel, atenționăm că artiștii pot fi considerați solicitanți eligibili pentru concurs doar în cazul modificării actului normativ superior, și anume a Legii nr.12/2024;

- la **pct.15** de substituit cuvântul „debursează” cu cuvântul „efectuează”;

- la **pct.61** de exclus cuvântul „nerambursabil”;

Totodată, în contextul modificărilor efectuate de autor, înaintăm unele propuneri de îmbunătățire, după cum urmează:

- la **pct.10** de modificat cifra „12” cu cifra „13”, în contextul în care activitățile și evenimentele din domeniul culturii sunt stipulate la *pct.13* în proiectul ajustat. Modificările corespunzătoare se vor efectua pe tot cuprinsul proiectului;

- la **pct.62** de specificat definiția „*suma investiției*”, întrucât proiectul Regulamentului nu conține astfel de noțiuni.

Ce ține de **Capitolul IX** nou introdus, atenționăm asupra faptului că mecanismul și modul de alocare a mijloacelor financiare în Capitolul dat reglementează doar *organizațiile de cultură de drept public, în speță finanțate la nivel local*. În același timp, potrivit prevederilor *pct.4* din proiect sunt eligibile pentru finanțare, inclusiv *organizațiile de cultură de drept public din subordinea autorităților publice centrale, organizațiile de cultură de drept privat și oamenii de creație (persoane fizice)*.

În acest sens, înaintăm următoarele propuneri:

- de revizuit redacția **pct.52** prin prisma faptului că programul dat este aplicabil pentru toate categoriile de beneficiari stipulate la *pct.4*, și nu doar pentru organizațiile de cultură finanțate la nivel local, cu ajustarea concomitentă a denumirii programului cu denumirea proiectului înaintat;

- de revizuit prevederile **pct.53-54** prin oferirea detaliilor clare privind etapele și modul de alocare a mijloacelor financiare către organizațiile de cultură de drept public care sunt fondate și finanțate de autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea.

În concluzie, Ministerul Finanțelor exprimă deschiderea în examinarea repetată a proiectului de hotărâre, după revederea obiecțiilor înaintate, pentru a formula opinia finală asupra acestuia.

Secretar de Stat

Digitally signed by Savva Maia
Date: 2025.06.24 08:17:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Maia SAVVA

*Executor: Olga Casianova,
tel.: 022 26 27 23,
e-mail: olga.casianova@mf.gov.md*

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

data aplicării
semnăturii electronice nr. 07/1-17/64

La nr. 373/MC/2025

Referitor la Regulamentul Fondului național al culturii

Ministerul Culturii

e-mail: cancelaria@mc.gov.md

Ministerul Finanțelor, la solicitarea Ministerului Culturii, nr.03/1-09/2181 din 24 iulie curent, a examinat repetat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025)* și comunică următoarele.

La proiectul Regulamentului

La **denumirea Capitolului VI** cuvintele „proiectele culturale” de substituit cu cuvintele „proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală”.

Capitolul IX se va redenumi în „Mecanismul de aprobare a finanțării pentru proiectele și programele de rezidență și mobilitate artistică și culturală”, iar **punctele 52-54** se vor comasa într-un punct cu următorul cuprins:

„52. În vederea realizării și implementării proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală, se realizează următoarele acțiuni:

52.1. În baza deciziilor Consiliului, Instituția de implementare prezintă Ministerului Culturii lista proiectelor și programelor câștigătoare și cuantumul mijloacelor per beneficiar propuse spre finanțare pentru anul următor;

52.2. Ministerul Culturii examinează propunerile înaintate de Instituția de implementare și estimează volumul mijloacelor financiare necesare Fondului Național al Culturii la etapa elaborării și/sau modificării legii bugetare anuale;

52.3. În cazul beneficiarilor care sunt organizații de drept public din subordinea autorităților administrației publice locale, Ministerul Culturii, prezintă, anual, Ministerului Finanțelor lista și cuantumul mijloacelor repartizate pe unitățile administrativ-teritoriale (nivelurile întâi și al doilea), la etapa elaborării și/sau modificării legii bugetare anuale;

52.4. Instituția de implementare asigură distribuirea și gestionarea anuală a resurselor financiare ale Fondului în conformitate cu deciziile Consiliului.”.

În concluzie, Ministerul Finanțelor susține proiectul de hotărâre în condițiile acceptării propunerilor formulate.

Secretară de Stat

Digitally signed by Savva Maia
Date: 2025.07.31 08:36:51 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Maia SAVVA

Executor: Olga Casianova,
tel.: 022 26 27 23,
e-mail: olga.casianova@mf.gov.md

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/ 536 – 1280 din 31 iulie 2025

Nr. 03/1-09/2181 din 24 iulie 2025

Ministerul Culturii

e-mail: cancelaria@mc.gov.md

Cancelaria de Stat

e-mail: acte@gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 31 iulie 2025, a examinat, **repetat**, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, *proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025)* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

Proiectul propune acordarea anuală de sprijin financiar din bugetul de stat pentru acoperirea parțială sau totală a costurilor de implementare a proiectelor selectate ale artiștilor, oamenilor de creație, organizațiilor necomerciale și organizațiilor de cultură de drept public sau privat. Aceste măsuri potrivit pct. 62 din proiect, se propun a fi implementate ca schemă de ajutor de minimis.

1. Consiliul Concurenței reiterează că, pentru a conține toate elementele unei scheme de ajutor de minimis, proiectul urmează a fi completat cu prevederi ce țin de **durata schemei, bugetul, efectele și beneficiile** în acord cu pct. 20 din Regulamentul privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024.

2. La pct. 7 din proiect se propune includerea unei prevederi suplimentare, conform căreia nu vor fi considerați eligibili solicitanții în cazul

căroră acordarea ajutorului de minimis prevăzut de prezenta schemă ar duce la depășirea pragului de minimis.

Pct. 22 din proiect care prevede lista actelor pe care trebuie să le conțină dosarul de solicitare a finanțării, se propune a fi completat cu declarația pe propria răspundere privind valoarea ajutorului de minimis primit anterior.

Iar la pct. 62 – 63 din proiect, textul ”de către Consiliul Concurenței” urmează a fi substituit cu textul ”prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024” și, respectiv, la pct. 64 din proiect se propune substituirea textului ”cumulul ajutoarelor de stat” cu textul ”cumulul ajutoarelor de minimis”.

Roman PUȘCA
Vicepreședinte

Digitally signed by Pușca Roman
Date: 2025.07.31 16:03:08 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

Nr. 04/1-7508 _____ din 29.07.2025 _____

La nr. 03/1-09/2181 _____ din 24.07.2025 _____

Ministerul Culturii

Urmare examinării proiectului *hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală* (număr unic **373/MC/2025**), comunicăm următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit autorilor, proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul asigurării unei administrări eficiente și transparente a mijloacelor Fondului național al culturii, facilitând implementarea cu succes a inițiativelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală, în vederea promovării creației contemporane, diversității culturale și cooperării internaționale.

Astfel, prin proiect se aprobă Regulamentul privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală.

În acest sens, în temeiul art. 9 alin (2) din *Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii*, modalitatea de desfășurare a concursurilor de selectare, de depunere a cererilor, de evaluare și de selectare a proiectelor culturale și editoriale ale beneficiarilor, precum și criteriile de eligibilitate ale beneficiarilor sunt aprobate de Guvern.

Cu titlu general, semnalăm că *Legea nr. 12/2024*, la art. 6 alin. (1), identifică mai multe domenii de intervenție, în cadrul cărora pot fi finanțate proiectele culturale și editoriale din mijloacele Fondului național al culturii, după cum urmează:

- a) programe de susținere a proiectelor organizațiilor necomerciale din domeniul culturii;
- b) programe de susținere a activității editoriale și de traduceri literare;
- c) programe de susținere a revistelor culturale;
- d) programe de susținere a domeniilor arte, educație prin artă, studii și analize, inclusiv a activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii;
- e) programe locale de dezvoltare culturală;
- f) *programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală.*

Astfel, se va ține cont că, în vederea implementării prevederilor legii, Guvernul urmează să întreprindă toate măsurile necesare, inclusiv să aprobe cadrul normativ subsecvent care să acopere toate domeniile vizate.

Referitor la textul propriu-zis al proiectului, menționăm următoarele.

La proiectul *Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (în continuare - Regulament)*:

La pct. 3, se va ține cont că potrivit art. 7 din *Legea nr. 12/2024*, instituția de implementare organizează concursuri de selectare a proiectelor culturale și editoriale pentru finanțarea acestora (alin. (4) lit. a)), iar potrivit art. 8 alin. (4) lit. a), Consiliul acesteia adoaptă decizii, supraveghează și monitorizează activitatea instituției de implementare.

La capitolul III „ELIGIBILITATEA CHELTUIELILOR”, amintim că potrivit art. 7 alin. (4) lit. d) din *Legea nr. 12/2024*, instituția de implementare identifică și stabilește limitele de cheltuieli pentru domeniile de intervenție prevăzute la art. 6 alin. (1) în baza strategiilor naționale și a documentelor de politici, a priorităților stabilite, a tendințelor și a necesităților de dezvoltare a sectorului cultural la nivel european, național, regional și local.

La capitolul VI „PROCEDURA DE EVALUARE ȘI SELECTARE A PROIECTELOR CULTURALE”, se va ține cont că potrivit art. 8 alin. (4) lit. b) și c) din *Legea nr. 12/2024*, Consiliul instituției de implementare aprobă lista proiectelor care urmează a fi finanțate din mijloacele Fondului și evaluează dosarele participanților la concurs.

Capitolul IX „MECANISMUL ȘI MODUL DE ALOCARE A MIJLOACELOR FINANCIARE”, excedează obiectul de reglementare al Regulamentului și urmează a fi exclus. De asemenea, potrivit art. 5 din *Legea nr. 12/2024*, Fondul este parte componentă a bugetului de stat și se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu prevederile *Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014*. Mijloacele financiare ale Fondului se constituie din următoarele surse: a) alocațiile aprobate anual prin legea bugetului de stat; b) veniturile colectate; c) alte surse legale.

Cu referire la denumirea capitolului XI „DISPOZIȚII FINALE”, semnalăm că potrivit art. 47 din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. Totodată, prevederile pct. 65 și 66 se vor regăsi în capitolul VIII, iar celelalte se vor regăsi în capitolul X care se va redenumi: PROCEDURA DE IMPLEMENTARE ȘI MONITORIZARE A IMPELMENTĂRII CONTRACTULUI DE FINANȚARE .

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2025.07.29 10:29:29 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Ex.: Zinaida Țigău, tel. 022201437
E-mail: zinaida.tigau@justice.gov.md.

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/13253 din 31.07.2025

La nr. 03/1-09/2181 din 24.07.2025

Ministerul Culturii

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 8 (opt) pagini.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2025.07.31 15:01:22 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG25/10766 din 31.07.2025

la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală (număr unic 373/MC/2025)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Culturii, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) *Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la*

sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost publicat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Culturii, precum și pe portalul guvernamental [www. particip.gov.md](http://www.particip.gov.md), asigurând accesul părților interesate pentru a-și exprima opinia și a face recomandări asupra acestuia.

Totodată, autorul a asigurat informarea publicului cu privire la inițierea elaborării acestui proiect de decizie. Astfel, se constată că a fost respectată etapa esențială în asigurarea transparenței procesului de elaborare a deciziilor, conform art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra și luând în considerare termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată integral.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop „creșterea accesului la cultură, promovarea incluziunii sociale și participarea activă a comunităților”.

Totodată, potrivit notei de fundamentare, „Proiectul este elaborat în vederea implementării politicilor Guvernului pentru anul 2025 a priorităților pe termen mediu și lung, așa precum Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”(Obiectivul general 4), Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027 (Obiectivul general 4). Corespunzător, aprobarea proiectului de hotărâre cu privire la punerea în aplicare a Legii nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii constituie o prioritate inclusă în Planul Național de Reglementări, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024 (acțiunea nr. 436)”.

Analizând normele elaborate, s-a constatat că prin proiect, se propune aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală.

Potrivit autorului, proiectul propus prevede următoarele elemente noi: „1) Noțiuni noi, precum: contract de finanțare nerambursabilă, finanțare nerambursabilă, costuri eligibile, solicitant, beneficiar.2) Regulamentul stabilește condițiile și procedurile privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea, selectarea și aprobarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică, care beneficiază de finanțare nerambursabilă din Fondul național al culturii. 3) Regulamentul vizează obiectivele proiectului de hotărâre și măsurile eligibile de finanțare;4) Regulamentul stipulează condițiile, normele și procedurile de atribuire a finanțării din bugetul de stat pentru proiecte și programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală, implementate de către artiști independenți, oameni de creație, organizații de cultură și societatea civilă.5) În același timp, prevederile propuse vizează modul de contractare și monitorizare a implementării proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală, modul de organizare și gestionare a mijloacelor financiare alocate, precum și a proceselor de evidență și control asupra utilizării resurselor financiare”.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Reieșind din argumentele autorului, proiectul promovează interesul public prin „crearea unui mediu mai structurat și mai coerent și profesional în domeniul culturii la nivel local, național și internațional, având potențialul de a aduce îmbunătățiri semnificative atât în calitatea proiectelor culturale, cât și în eficiența gestionării fondurilor publice”.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."

Argumentele invocate de autor în nota de fundamentare justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

Potrivit autorului „Implementarea prezentului proiect implică cheltuieli destinate susținerii financiare a inițiativelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. Aceste cheltuieli sunt acoperite prin Fondul național al culturii, care prevede finanțarea proiectelor culturale și editoriale în 6 domenii de intervenție: programe de susținere a proiectelor organizațiilor necomerciale din domeniul culturii, programe de susținere a activității editoriale și de traduceri literare, programe de susținere a revistelor culturale, programe de susținere a domeniului arte, studii și analize, inclusiv activități de formare profesională continuă din domeniul culturii, programe de dezvoltare culturală locale și programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală. Astfel, la etapa actuală, în bugetul Ministerul Culturii pentru anul 2025, pentru finanțarea proiectelor culturale și editoriale din domeniile de intervenție menționate supra au fost prevăzute mijloace financiare în valoare totală de 30 mln. lei, incluse în Legea bugetului de stat pentru anul 2025, nr. 310/2024.

Totodată, cheltuielile necesare pentru implementarea prezentului proiect de hotărâre urmează a fi realizate în limita alocațiilor bugetare care vor fi aprobate Ministerului Culturii în Legea bugetului de stat pentru anul 2026 la subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii” (programul Fondul național al culturii). Implementarea prezentului act normativ este finanțabilă în limita alocațiilor bugetare existente și prognozate pentru subprogramul 8502 (programul Fondul național al culturii) fără a implica alocări suplimentare neprevăzute. Se propune alocarea a 3 mln. lei (cca 10 % din bugetul total alocat pentru programul Fondul național al culturii), considerând importanța crescută a internaționalizării și a mobilității în domeniul cultural”.

Subsidiar, autorul menționează că „în documentul de planificare CBTM 2025-2027, aprobat prin HG nr. 561/2024, sunt prevăzute un volum de 31 mln. lei (2025), 32 mln. lei (2026) și 32,5 mln. lei (2027) în limitele stabilite pentru subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii” (activitatea Fondul național al culturii)”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Totodată, se constată că în cuprinsul proiectului sunt utilizate anumite noțiuni și formule care pot determina un caracter ambiguu normelor propuse și, implicit, pot genera incertitudini în aplicarea proceselor administrative reglementate. Un exemplu în acest sens este utilizarea eronată a termenului „locale” la punctul 2 al Regulamentului, având în vedere că obiectul de reglementare al proiectului vizează proiectele și programele de rezidență și mobilitate artistică și culturală. În schimb, programele locale de dezvoltare culturală fac obiectul Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor locale de dezvoltare culturală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808/2024.

Prin urmare, în vederea evitării oricărui echivoc și a asigurării coerenței cu obiectul de reglementare, se recomandă revizuirea utilizării cuvântului „locale” în pct.2 din Regulament.

O analiză detaliată a altor noțiuni susceptibile de a genera ambiguități este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Instituției Publice Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii în procesul de selecție și finanțare a proiectelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Punctul 4 din proiectul Regulamentului

4. În sensul prezentului Regulament, următoarele noțiuni semnifică:

[...] finanțare – sprijin financiar acordat de stat beneficiarului pentru implementarea proiectelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală [...].

Obiecții:

Norma citată definește noțiunea de „finanțare” ca fiind un sprijin acordat de stat beneficiarului pentru implementarea proiectelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. Totuși, punctul 1 din proiectul Regulamentului stabilește condițiile și procedurile de desfășurare a concursurilor pentru identificarea, evaluarea, selectarea și aprobarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală care beneficiază de finanțare din Fondul național al culturii.

În acest sens, potrivit definiției noțiunii de „finanțare” din Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii, aceasta reprezintă *susținerea financiară acordată din mijloacele Fondului național al culturii pentru proiectele culturale, editoriale, precum și pentru cele de protejare și valorificare a monumentelor*.

În mod corespunzător, *Fondul național al culturii reprezintă totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării proiectelor culturale, editoriale și de protejare și valorificare a monumentelor. Fondul este parte componentă a bugetului de stat și este aprobat prin legea anuală a bugetului de stat*.

Totodată, potrivit notei de fundamentare „*implementarea prezentului act normativ este finanțabilă în limita alocațiilor bugetare existente și prognozate pentru subprogramul 8502 (programul Fondul național al culturii) fără a implica alocări suplimentare neprevăzute*”.

Prin urmare, pericolul acestui element constă în faptul că, în etapa de aplicare, utilizarea neuniformă a terminologiei poate genera practici vicioase de interpretare a sensului normei, ceea ce ar crea premisa pentru solicitarea de fonduri suplimentare din bugetul de stat, în afara celor alocate Fondului național al culturii.

Recomandări:

Se recomandă revizuirea definiției termenului „finanțare”, astfel încât aceasta să corespundă celei prevăzute în Legea privind Fondul național al culturii, sau excluderea acesteia din proiect.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Utilizarea neuniformă a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Punctele 7 și 8 din proiectul Regulamentului

7. În cadrul concursului sunt considerați neeligibili solicitanții aflați în cel puțin una dintre următoarele situații:

7.1. oamenii de creație cu antecedente penale;

7.2. entitățile în curs de lichidare, în proces de insolabilitate sau reorganizare;

7.3. entitățile care au restanțe la bugetul de stat;

7.4. entitățile aflate în incapacitate de plată;

7.5. entitățile ale căror conturi bancare sunt blocate;

7.6. care nu și-au executat obligațiile asumate anterior în cadrul proiectelor finanțate din bugetul de stat/bugetul unității administrativ-teritoriale sau în cadrul altor angajamente asumate față partenerii de dezvoltare;

7.7. entitățile ai căror conducători sunt subiectul unui litigiu aflat spre examinare în instanțe judecătorești ce ține de finanțările anterioare din Fond sau din bugetul de stat/ bugetul unității administrativ-teritoriale;

7.8. entitățile ai căror conducători au antecedente penale;

7.9. entitățile a căror activitate nu se desfășoară în domeniul culturii;

7.10. au furnizat informații false în documentele furnizate;

7.11. se află în curs de implementare a unui alt proiect selectat în baza unui concurs desfășurat de instituția de implementare;

7.12. entitățile care au același fondator/beneficiar efectiv;

7.13. entitățile care transmit proiectul pentru realizarea integrală către altă persoană juridică/fizică terță, fără nici un aport din partea beneficiarului câștigător a concursului;

7.14. solicitanți în calitate de implementatori ai proiectului exercită concomitent atât calitatea de Beneficiar al contractului, cât și cea de Prestator;

7.15. solicitantul sau conducătorul/fondatorul/beneficiar efectiv al acestuia exercită calitatea de membru în cadrul Comisiei sau membru al Consiliului instituției de implementare.

8. Conformitatea eligibilității solicitanților se stabilește la etapa evaluării și selectării proiectelor. În cazul în care una dintre situațiile prevăzute la punctul 7 este identificată și documentată la orice etapă ulterioară, proiectul este eliminat necondiționat, indiferent la ce etapă se află concursul.

Obiecții:

Norma citată stabilește condițiile în care solicitanții sunt considerați neeligibili. Totodată, potrivit proiectului de Regulament, în cazul în care una dintre situațiile prevăzute la punctul 7 este identificată și documentată la orice etapă ulterioară, proiectul este eliminat necondiționat, indiferent de faza în care se află concursul. Cu toate acestea, norma nu stabilește în mod clar ce sancțiuni se aplică în situația în care neregulile sunt constatate după finalizarea procesului de selecție (ex: retragerea finanțării, obligativitatea returnării fondurilor etc.).

De asemenea, se remarcă faptul că, în formularul cererii de finanțare, la rubrica „Declarații”, solicitantul confirmă, prin semnătură, că datele furnizate sunt veridice. Totuși, Regulamentul nu prevede solicitarea explicită a tuturor informațiilor relevante aferente situațiilor prevăzute la punctul 7, ceea ce determină lipsa acestora din conținutul cererii. Astfel, nu este clar cum ar putea fi identificate situațiile de neeligibilitate nedeclarate, iar, în plus, prevederile din declarație reflectă doar parțial conținutul punctului 7.

Această omisiune poate afecta obiectivitatea procesului de evaluare, întrucât Comisiei de selectare îi va fi dificil să verifice toate criteriile de eligibilitate în lipsa unor declarații complete, standardizate și corelate cu prevederile Regulamentului.

Respectiv, atunci când procedurile administrative sunt reglementate insuficient, apare discreția periculoasă a funcționarului responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.

Recomandări:

Completarea formularului cererii de finanțare cu o secțiune distinctă privind declarația pe propria răspundere referitoare la toate situațiile de neeligibilitate prevăzute la punctul 7 din Regulament.

Reconsiderarea punctului 8 și completarea acestuia cu prevederi referitoare la situațiile de neeligibilitate identificate ulterior finalizării procesului de selecție a proiectelor.

Factori de risc:

- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa sancțiunilor clare

Riscuri de corupție:

- Generale

- 3 -

Capitolul V din proiectul Regulamentului

Procedura de desfășurare a concursului

Obiecții:

Capitolul V al proiectului Regulamentului stabilește procedura de desfășurare a concursului, însă nu indică un calendar sau un termen concret pentru desfășurarea acestuia, deși la punctul 17 se menționează că procedura are loc anual.

Lipsa unor termene precise creează riscul interpretărilor abuzive din partea agenților publici, întrucât lasă loc pentru exercitarea unei discreții excesive în stabilirea, de la caz la caz, a unor termene convenabile — atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru cele ale altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.

Recomandări:

Completarea Capitolului V cu prevederi referitoare la calendarul orientativ al desfășurării anuale a concursului (de exemplu: trimestrul/luna în care se lansează apelul, durata perioadei de depunere a cererilor și evaluarea).

Factori de risc:

- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Culturii și are drept scop aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală ceea ce va contribui la creșterea accesului la cultură, promovarea incluziunii sociale și participarea activă a comunităților.

Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 din Legea nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței

decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017.

Analiza reglementărilor propuse, denotă unele deficiențe ce pot condiționa disfuncționalitatea proceselor administrative reglementate și multiple riscuri de corupție aferente:

- includerii în proiect a definiției de „finanțare”, care nu corespunde prevederilor Legii privind Fondul național al culturii;

- necorelării formularului cererii de finanțare cu cerințele de eligibilitate stabilite în Regulament;

- lipsei unor termene concrete privind desfășurarea concursului.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt ce nu este în detrimentul interesului public general în condițiile considerării riscurilor descrise la compartimentul III al prezentului raport de expertiză.

31.07.2025

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Diana Scurtu , Inspector principal

Digitally signed by Scurtu Diana
Date: 2025.07.31 11:39:21 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

